

Stacewicz, Tadeusz

Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : (kadencja 2004-2007) : Wspomnienia pośmiertne : Krzysztof Ernst (1940-2003)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 67, 99-101

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

go piśmiennictwa. Pamiętam, gdy miałem przygotować na zjazd naukowy referat na temat przenikania antybiotyków do ośrodkowego układu nerwowego, umówiłem się na wizytę w jego gabinecie, który był wypełniony od dołu do góry książkami. Po kilku minutach wybrał mi nową monografię na ten temat. Tak było kilka razy.

Prof. Jeliaszewicz był człowiekiem niezwykle dowcipnym. Pamiętam takie zdarzenie. Prof. Jeliaszewicz prowadził w Pałacu Staszica konferencję na temat racjonalnego stosowania antybiotyków, stawiając tezę, że wybór antybiotyku powinien być dokonywany na podstawie właściwie wykonanego antybiogramu i określenia antybiotykowrażliwości. W dyskusji zabrał głos pewien starszy lekarz stwierdzając, że wie jakie znaczenie w leczeniu ma antybiogram ale mimo wszystko posługuje się tzw. „nosem”. Prof. Jeliaszewicz w odpowiedzi na wypowiedź dyskutanta stwierdził: „ma Pan rację Panie Doktorze, tylko ten nos trzeba mieć 20 cm wyżej”.

Niezależnie zresztą od słuszności stanowiska prof. Jeliaszewicza pojawia się wiele faktów świadczących, że antybiogram nie może być jedynym wskaźnikiem wyboru antybiotyku.

Niezależnie od wartości obiektywnych prof. Jeliaszewicz odznaczał się swoistym wdziękiem, który budził sympatię. Takim Go chcemy zachować w pamięci.

Andrzej Danysz

KRZYSZTOF ERNST (1940–2003)

Krzysztof Ernst urodził się 14 stycznia 1940 roku w Warszawie. Studia na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego ukończył w 1963 r. Jeszcze w 1961 roku, jako student, został zatrudniony na UW na stanowisku asystenta technicznego. Od tego czasu nieprzerwanie pracował w Zakładzie Optyki Instytutu Fizyki Doświadczalnej UW, zdobywając tutaj kolejne stopnie i tytuły naukowe: magistra – 1963, doktora – 1970, doktora habilitowanego – 1982, a w 1992 roku – tytuł profesora. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się wokół aktualnych

problemów fizyki atomowej i cząsteczkowej. W okresie wykonywania pracy magisterskiej i doktorskiej związane były z problemami pompowania optycznego i przekazu energii w zderzeniach cząsteczkowych, następnie wokół wyjaśnienia mechanizmów powstawania śniegu laserowego i niekonwencjonalnych metod spektroskopii (techniki optoakustycznej i optogalwanicznej). W drugiej połowie lat 80-tych profesor interesował się spektroskopią wysokiej zdolności rozdzielczej z zastosowaniem laserów półprzewodnikowych. Począwszy od roku 1993 pasją jego stały się optyczne metody monitoringu zanieczyszczeń atmosfery. Uzyskał na te badania w Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej znaczne środki i założył laboratorium wyposażone w unikalny w Polsce sprzęt – ruchomą stację monitoringu atmosfery wyposażoną w lidar absorpcji różnicowej.

Prof. Krzysztof Ernst wielokrotnie przebywał na długoterminowych stażach w renomowanych laboratoriach zagranicznych w USA, Szwajcarii i we Włoszech. Był wielkim miłośnikiem języka i kultury włoskiej, ambasadorem polskiej fizyki w tym kraju.

W 1989 roku prof. Krzysztof Ernst objął funkcję prodziekana, a od 1990 roku przez dwie i pół kadencji był dziekanem Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. W tym okresie kilkukrotnie zwiększyła się liczba studentów tego wydziału i nastąpiła rozbudowa jego głównej siedziby przy ul. Hożej 69. Uruchomione zostały nowe specjalizacje, jak Nauczycielskie Kolegium Fizyki, czy Fizyka Środowiska; Wydział Fizyki współtworzył także Międzywydziałowe Studium Ochrony Środowiska na UW. Ukoronowaniem jego działalności we władzach Wydziału Fizyki było zorganizowanie w roku 1996 uroczystego jubileuszu 75-lecia Instytutu Fizyki Doświadczalnej UW połączonego z międzynarodowym sympozjum z udziałem kilku laureatów Nagrody Nobla.

Profesor był przez wiele lat członkiem Senatu UW i przewodniczącym Senackiej Komisji Legislacyjnej. Od roku 1996 pełnił funkcję kierownika Zakładu Optyki IFD UW. Za swą działalność naukową i organizacyjną był wielokrotnie nagradzany. Był też członkiem licznych krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych.

Wielką pasją prof. Krzysztofa Ernsta była popularyzacja fizyki. Był jednym z najbardziej aktywnych i utalentowanych fizyków polskich w tej dziedzinie. Znakomitym pomysłem profesora było upowszechnianie tej nauki poprzez wyjaśnianie zjawisk fizycznych właściwych poszczególnym dyscyplinom sportu, i – wyjaśnianie sukcesów sportowych w prosty i przystępny sposób za pomocą elementarnych zasad fizyki. Umiejętnie wykorzystywał tutaj fascynację, którą sport wywołuje u znacznej części społeczeństwa. Rozumiał ją jak nikt inny, gdyż sam był wiel-

kim miłośnikiem i znawcą sportu, a póki zdrowie mu na to pozwalało – czynnie uprawiał różne dyscypliny. Przebywając na stażach naukowych we Włoszech był korespondentem czasopisma „Piłka Nożna”. Motto, którym się w swej działalności posługiwał, brzmiało: *Jeszcze żaden fizyk nie żałował, że zajmował się sportem i żaden sportowiec – że się uczył fizyki.*

Dorobek popularyzatorski prof. Ernsta jest niezwykle bogaty i różnorodny: zawiera ponad 60 artykułów popularno-naukowych. Krzysztof Ernst brał udział w niezliczonej liczbie audycji radiowych i telewizyjnych. Dużym powodzeniem cieszyła się jego książka *Fizyka sportu* (PWN 1992, wydana także we Włoszech, *Fisica dello Sport*), jak i prowadzony przez niego w ostatnich latach życia semestralny wykład z tej dziedziny. Wielkim sukcesem było przygotowanie i prowadzenie widowiska *Physics of Ping-Pong*, które zdobyło pierwsze miejsce na międzynarodowym konkursie pokazów fizycznych *Physics on stage* w Genewie w roku 2000.

Inny pomysł, który wykorzystywał do popularyzacji nauki, to fizyka zabawek. Był współorganizatorem corocznych wystaw z tej dziedziny w ramach Pikniku Naukowego w Warszawie oraz w ramach Festiwalu Nauki. Ukoronowaniem jego działalności w tym zakresie jest książka *Einstein na huśtawce, czyli fizyka zabaw, gier i zabawek* (Prószyński i S-ka, 2002). Także i Jego ukochane dzieło – laboratorium lidarowe, wielokrotnie wykorzystywano w czasie wyżej wymienionych imprez do prezentacji zastosowań optyki w ochronie środowiska.

W roku 2002 prof. Ernst został laureatem Nagrody za Popularyzację Fizyki przyznawanej corocznie przez Polskie Towarzystwo Fizyczne. Obecnie jest nagroda jego imienia.

Wraz z odejściem prof. Krzysztofa Ernsta środowisko akademickie poniosło niepowetowaną stratę. Pogrzeb profesora na Powązkach zgromadził setki osób z kraju i zagranicy, które znały go jako wyjątkowego człowieka, wielce cenionego i szanowanego naukowca, znakomitego organizatora, doskonałego opiekuna młodzieży akademickiej, osobę oddaną całym sercem Uniwersytetowi i Wydziałowi Fizyki. Ci, którzy znali blisko profesora, wspominają Go jako wspaniałego przyjaciela i kolegę, zawsze pomocnego i chętnie służącego radą. Podziwialiśmy heroizm i Jego optymizm, który pozwalał Mu pracować i wyklądać do ostatnich chwil życia. Brak Jego wciąż odczuwamy bardzo boleśnie.

Zmarł w Warszawie 2 I 2003 r.

Tadeusz Stacewicz